

tardius augentur, quia maior pars materiæ crassæ effluit per urinam: at hæc fuit sententia illius. Quod autem Hippocrates dicat biliosissimum & crassissimum id potius experimento quàm pura ratione comprobatur. Nisi enim crassissimum esset non concreset à calore, quòd vero sit biliosissimum apparet ex colore ipsorum lapidum qui non solum sunt flauis sed etiam fusci, quasi exustabile. Et hæc fuit sententia illius quasi in huiusmodi viris multum flauæ bilis ex sua vesica defluat ad vesicam, quod mistum est terræ & crassissimæ parti humorum conuertatur in lapidem. Addit Alemanus ex Principe interdum in his qui lapidem habent vesicæ connexum adesse urinam cum arenulis & hypostasi furfurea.

LECTIO LIII.

Super

TEXT. XXIX. & XXX.

FIt autem pueris etiam ex lacte, si non salubre id fuerit, sed valde calidum & biliosum. Ventrem enim percalefacit, & vesicam. Quare urina, dum adurit, hæc patitur.

Rursus hic ex quarto de Morbis hæc recitè inquam ab Alemano citantur, (pag. 15.) & cum tota illius serie adiecimus, nam & quæ Alemanus addit hic opportuna sunt. Cæterum calculi morbo principium oboritur à lacte, vbi puer lac fugit, lac autem in nutrice, impurum fit, si pituitosis cibis ac poribus & alimentis impuris nutritur, conferunt enim omnia in ventriculum illabentia ad lac. Habet autem & hæc res se hoc modo. Si nutritrix non sana fuerit, sed biliosa, aut aquosa, aut sanguinea, aut pituitosa, lac etiam malum puero generat. Consentiant enim corpus & ventriculus. Plurimum verò ipsi ad lac cedit de eo quod ipsa plurimum in se ipsa habuerit. Et puer si de nutritricæ lac purum non suserit, sed biliosum, velut dixi, morbosus fit ac debilis, & in præsens maxime affligitur, quandiu lac prauum ac morbosum suserit. At vbi non suserit lac non purum, sed terreum & pituitosum, & habuerit puer venas de ventriculo ad vesicam tendentes amplas ac attrahentes. Procedit autem & quod bibit nutritrix & lac in ventriculum pueri tale, quale trahit à ventriculo de lacte, in totum similiter prout venæ in ventriculum detrudere possunt. Si quid sanè in lacte non purum fuerit, id quod vesica fruitur, lapis fit hoc modo, velut in aqua non pura in calice aut vase æneo turbata & rursus sedata, scæx aceruata fit in medio, sic sanè & in vesica de urina non pura existente. Et non per urinam eiicitur, vt quæ in cauo fit loco, & maxime cum aceruatur: præ dolore per mictionem non pertransit, & à pituita cruda concreset. Glutinum enim fit pituita ad fecem admixta. Et primum parua lanugo superstat, deinde quod accedit fit arenosum,

glutino fiente pituita quæ est in vesica de lacte, & augetur: & quicquid humoris in glutinatione accesserit emingitur. Rursus autem scæx solida fit, & lapidis speciem accipit, quemadmodum ferrum ex lapidibus ac terra dum comburuntur fit, & in prima quidem in ignem immisione conglutinati sunt lapides, cum terra adferri recrementum. At vbi iterum atque iterum in ignem immissa fuerint, recrementum quidem foras decedit liquecens ex ferro, id quod ita fieri oculis videmus. Ferrum autem in igne relinquitur, & recremento recedente subsidet, fitque solidum ac densum, sic profecto etiam scæx in vesica, dum pituita glutinum fit, emingitur id quod ab urina liquecitur, scæx autem subsidet & densatur, ac solida fit velut ferrum, vbi vero subsedit, ac solida facta est, sursum ac deorsum in vesica volutatur, & feriens vesicam dolorem inducit, & si vehementer feriat, aculceret, aliquid de ipsa aufert. Verum id quod insuper affertur adhuc magis quam id quod arenosum decessit, concretionem efficit, atque tali modo lapis fit de lacte in vesica: & si puero anxietas aliqua ab hoc oboritur, aliàs atque aliàs vbi meiere vult urinæ meatum apprehendit. At si puero iam adulto lapis gignatur ex terræ esu, dolor non adest nisi prius quàm ipse sibi ipsi cibum deligat. Cæterum morbus signa quinque habet, nam vbi meiere vult, dolore affligitur, & urina paulatim fluit, velut in urinæ stillicidio: & est subcruenta nimirum vesica à lapide exulcerata, & vesica inflammata est. Verum hoc signum inconspicuum est, indicat tamen summa pars præputij, quandoque mingit arenosa, eiicit aliquando lapides duos, aut etiam plures paruos eodem modo generatos, vt de vno dixi. Hactenus Hippocratis verba quod ad huius sententiæ intellectum mirum conducere videatur recensere volui, ex quibus colligere licet, nutritrices nigras, biliosas cæteris non esse præferendas, harum lac cum sit calidum & biliosum, facile vesicam & cæteras partes calefacit, qua urinæ aduruntur, cuius & loci admisione pars crassior lapidescit. De lacte Dioscorides, (libro 2. capite 63.) probat lac candidum mediocre, & quod vngui impositum non diffluat: Paulus septem notas boni lactis ponit: quod mediocre sit & laudabile substantia, colore, odore, sapore, copia, quod impositum vngui claritatem habeat æqualem, ac mediocriter diffluat, denique quod coagulo in vitreo vase coactum, tam ferosum quàm & solidæ substantiæ mediocritatem obtineat. Aristoteles inquit, 3. de Natur. animal. capit. 21.) His qui lactantur utilis lac est, quod ad liuorem trahat quam candidum, lac igitur quod optimum atque mediocriter spissum, non candidissimum est vt nix: sed nec liuidum, at quasi ad liuorem declinans, quod enim obscurum quomodo est, non aded est aquosum. Sed omissa de lacte disputatione, dicimus calculos interdum à renibus in vesicam descendere, ibique ob crassitiem retineri, & temporis progressu augeri aliis humoribus crassis & lentis qui se illis in vesica coniungunt, adiectis atque induratis.

Quomodo